«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі

БАҚЫЛАУ ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫ

Пән: «Жалпы гигиена»
Мамандығы: 09110100 «Стоматология»
Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»
Курс: 1
Семестр: 1
Қорытынды бақылау түрі: с/сынақ
Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредиттер KZ: 72 /3
Студенттің өзіндік жұмысы: 12
Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы: 6
Аудиториялық сабақ: 54

Шымкент, 2025 ж.

Бақылау өлшеу құралы «Жалпы гигиена» пәнінің жұмыс бағдарламасы (силлабусы) негізінде құрастырылды.

Құрастырушы: _____ А.Қ. Қыдырәлиева.

Хаттама № 1 "27" 08 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі: _____ Г.Н. Айбекова.

8.1. Пән/модуль бойынша тесттер

Аралық бақылау 1

1. ... микробты тағамдық улануға жатады.
   A. Гафф ауруы
   B. саңырауқұлақтармен улану
   C. Уров ауруы
   D. тамақпен улану
   E. химиялық улану
2. Жалпы гигиена келесі бөлімді қамтиды:
   A. медициналық профилактика
   B. Коммуналдық гигиена
   C. Білім бөлімі
   D. радиациялық медицина
   E. Санитарлық заңнама
3. Бөлмедегі салыстырмалы ылғалдылықтың гигиеналық стандарты:
   A. 15-35%
   B. 60-70%
   C. 20-40%
   D. 50-75%
   E. 40-60%
4. Ауыз судың сапасына қойылатын негізгі талаптар:
   A. Су қолайлы органолептикалық қасиетке ие, химиялық құрамы бойынша зиянсыз, эпидемиялық тұрғыдан қауіпсіз болуы керек.
   B. Су қолайлы органолептикалық қасиетке ие, химиялық құрамы бойынша зиянсыз болуы керек.
   C. Судың қолайлы органолептикалық қасиеттері болуы керек
   D. Суды сүзгіден өткізу керек
   E. Суды тазарту керек
5. Арнайы гигиеналық әдістердің бірі:
   A. психофизиологиялық
   B. санитарлық сараптама
   C. математикалық модельдеу
   D. органолептикалық
   E. санитарлық құрылғылардың тиімділігін зерттеу
6. Жәндіктермен күресу үшін … қолданылады.
   A. лимацидтер
   B. гербицидтер
   C. фунгицидтер
   D. акарицидтер
   E. инсектицидтер
7. Зат алмасу нормада... ккал.
   A. 1500 - 2000
   B. 1000 - 1500
   C. 1400 - 1700
   D. 1000 - 2000
   E. 1500 - 1800
8. Ерлердегі орташа зат алмасу нормада... ккал.

A. 1700
B. 1500
C. 1400
D. 2000
E. 2700

9. САТ-да қаннан стерилизация алдындағы тазалау сапасын ... бақылауды жүзеге асыру қажет.
A. жылына 1 рет
B. Айына 1 рет
C. Тоқсанына 1 рет
D. Аптасына 1 рет
E. күніне 1

10. Күніне үш рет тамақтану кезінде калорияның мөлшері (%):
A. таңғы ас 30%, түскі ас 45%, кешкі ас 25%
B. таңғы ас 25%, түскі ас 50%, кешкі ас 25%
C. таңғы ас 20%, түскі ас 60%, кешкі ас 20%
D. таңғы ас 30%, түскі ас 65%, кешкі ас 5%
E. таңғы ас 30%, түскі ас 55%, кешкі ас 15%

11. А витаминінің көзі болып табылатын тағамдарды атаңыз:
A. картоп, күріш
B. шие, алма, ет, балық майы
C. сары май, сүт
D. қырыққабат, сәбіз, қызылша
E. сарысы, сары май, сиыр және шошқа бауыры

12. В класындағы медициналық мекеменің қалдықтарын сақтаудың ең ұзақ мерзімі:
A. 6 сағат
B. 4 сағат
C. 24 сағат
D. 1 сағат
E. 12 сағат

13. Ересектердің кальцийге тәуліктік қажеттілігі:
A. 550-600 мг
B. 1200-1300 мг
C. 750-800 мг
D. 800-1200 мг
E. 450 мг

14. Химиялық құрылымы бойынша химиялық заттар ... болып бөлінеді.
A. қатты, сұйық
B. органикалық, нейорганикалық, элементоорганикалық
C. нейротропты, гепатотропты
D. нефротоксикалық, кардиотоксикалық
E. газ тәрізді, бу тәрізді, аэрозольді

15. ... қалдықтар ауруханада А класына жатады:
A. радиациялық
B. операциялық бөлмелер
C. тұрмыстық
D. зертхана

E. клиникалық

16. Балалардың биоритмдік белсенділігінің жоғарылауы ... байқалады.
A. түскі 12-ден 15.00-ге дейін
B. кешкі 8-ден түнге дейін
C. түнгі ұйқы кезінде
D. таңғы 8-ден түскі 12-ге дейін
E. кешкі 18-ден кешкі 20-ға дейін

17. Адамның күнделікті жұмысының негізгі құрамдас бөлігі:
A. бөлмені тазалау
B. тамақ
C. ойын әрекеті
D. хобби сабақтары
E. жеке гигиена

18. Эпидемияға қарсы режим – бұл:
A. инфекцияның алдын алуға және жұқпалы және паразиттік аурулардың таралуына бағытталған шаралар кешені
B. стационарларда санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау мониторингі жүйесі
C. жануарлар арасында қоздырғыштардың дамуын бақылау бойынша шаралар кешені
D. аурудың себептерін анықтауда эпидемиологтардың қолданатын шаралары
E. аурулардың қоршаған ортаға таралуына бағытталған шаралар

19. ... атмосфералық ауаның бір бөлігі болып табылады.
A. Кальций
B. Натрий
C. Азот
D. Кобальт
E. Қорғасын

20. Атмосфералық ауадағы оттегінің мөлшері:
A. он сегіз%
B. 16%
C. 19%
D. 20-21%
E. он төрт%

21. Тамақтан уланудың алдын алудың жалпы санитарлық-гигиеналық шаралары:
A. тамақтандыру бөлімшесінің үй-жайларында мерзімді ылғалды тазалау жүргізу
B. сақтау кезінде тағамдағы микроорганизмдердің жойылуы
C. қоғамдық тамақтандыру қызметкерлерін мерзімді медициналық тексеруден өткізу
D. тағамдық бөлімшеде дезинфекциялау режимін сақтау
E. тағамды дайындаудың технологиялық тізбегін сақтау

22. Ағзада 1 грамм белок ыдырағанда ... энергия бөлінеді.
A. 9,3 ккал
B. 2 кла
C. 6 ккал
D. 4,1 ккал
E. 11 ккал

23. Көмірқышқыл газының физиологиялық рөлі:
A. өсімдіктердің өсу стимуляторы болып табылады
B. тыныс алу орталығын жақсарту

C. ауа тазалығының санитарлық көрсеткіші болып табылады
D. заттардың диссимиляция процестеріне қатысады
E. ағзадағы зат алмасудың белсендірушісі болып табылады

24 Озон тесігінің адамдар үшін жағымсыз салдары:
A. ультракүлгін сәулелердің мутагендік әсерін күшейту
B. жер бетіне түсетін бактерицидтік ультракүлгін сәулелердің ағынын азайту
C. тері ісіктерінің жиілігін азайту
D. жер бетіне түсетін ғарыштық сәулелер ағынының артуы
E. жер бетіндегі барлық тіршіліктің жойылуы

25. Жұқпалы аурулар ауруханасының алаңын көгалдандыру ұсынылатын пайызы кем дегенде:
A. 50
B. 40
C. 60
D. 15-20
E. 20-30

Аралық бақылау 2

1. Антропогендік химиялық факторларға ... жатады.
A. өндірістік шу, діріл
B. жасанды белоктар
C. белоктар майлар көмірсулар
D. автомобиль шығарындыларынан ауыр металдар
E. атмосфералық қысым
2. Көмірқышқыл газының санитарлық құндылығы:
A. тыныс алу орталығын ынталандырады
B. өсімдіктердің өсу стимуляторы болып табылады
C. адамдардың ұзақ уақыт тұруы үшін үй-жайлардағы ауа тазалығының санитарлық көрсеткіші болып табылады
D. ағзаға токсикалық әсер етеді
E. ағзаға есірткілік әсер етеді
3. Ауа ылғалдылығының адам ағзасына әсері:
A. ультракүлгін әсерінің қарқындылығын төмендету
B. атмосфералық ауаның химиялық құрамының өзгеруі
C. атмосфералық қысымның төмендеуі
D. инфрақызыл сәулеленудің қарқындылығын төмендету
E. адамның жылулық сезгіштігінің өзгеруі
4. Биологиялық факторларға ... жатады.
A. ауыр металдар
B. гельминттер, саңырауқұлақтар, өсімдіктер
C. белоктар майлар көмірсулар
D. атмосфералық қысым
E. өндірістік шу, діріл
6. Атмосфералық ауадағы инертті газдың мөлшері:
A. 0,1%е
B. 2%
C. 3% ішінде
D. сегіз%

E. 1% ішінд

7. Тропосфера дегеніміз:
   A. жоғарғы атмосфера
   B. жердің су қабығы
   C. атмосфераның ортаңғы қабаты
   D. атмосфераның ең төменгі қабаты
   E. биосфера қабаты
8. Суды залалсыздандыру мақсаты:
   A. суспензиялы заттардың шөгуі
   B. микроорганизмдердің споралық формаларын бұзу
   C. микроорганизмдердің өсуін тоқтату
   D. судың физикалық қасиеттерін жақсарту
   E. микроорганизмдердің толық жойылуы
9. Топырақтың негізгі санитарлық-гигиеналық құндылығы:
   A. топырақ микроклиматқа әсер етеді
   B. жер бедерін рельефін анықтайды
   C. топырақ флора мен фаунаның алуан түрлілігін анықтайды
   D. Топырақ эндемиялық және жұқпалы аурулардың таралуын тудырады
   E. топырақ ауыл шаруашылығы өнімдерінің сапасын анықтайды
10. «Гумус» бұл:
   A. топырақтағы пестицидтердің қалдық мөлшері
   B. жануарлар мен құстардың нәжісі
   C. минералды тыңайтқыштардың топырақтағы қалдық мөлшері
   D. қарашірік
   E. таза гумуста өсірілетін көкөніс дақылдарының түрі
11. Коли-титрдің жоғарылауы топырақтың ... ластануының көрсеткіші.
   A. бейорганикалық
   B. химиялық
   C. гельминтологиялық
   D. күкіртті сутек
   E. нәжіспен
12. ... - қоздырғыштардың барлық түрлерін, соның ішінде спораларды физикалық, химиялық, термиялық немесе аралас әдістер арқылы толық жою.
   A. зарарсыздандыру
   B. дератизация
   C. дегельминтизация
   D. акарацидизация
   E. дезинфекция
13. Санитарлық-химиялық талдау үшін су сынамасын алу үшін ... қолданылады.
   A. актинометр
   B. бутирометр
   C. батометр
   D. термометр
   E. барометр
14. Ауыз судағы бөгде дәм мен иістердің рұқсат етілген деңгейі:
   A. 0 ұпайдан аспайды
   B. 2 ұпайдан аспайды

C. 1 ұпайдан аспайды
D. 3 ұпайдан аспайды
E. 4 ұпайдан аспайды

15. Судың өтуімен байланысты жұқпалы ауру:
A. квашиоркор
B. оба
C. іш сүзегі
D. Q безгегі
E. желшешек

16. Қазақстанның су шаруашылығында суды залалсыздандырудың ең көп қолданылатын әдісі:
A. хлорлау
B. ультракүлгін сәулелену
C. озонизация
D. гамма-сәулелену
E. перманганация

17. «Топырақтың өзін-өзі тазарту» дегеніміз:
A. бір сағат ішінде топырақта өлетін микроорганизмдердің жалпы саны
B. топырақтың органикалық заттарды бейорганикалық заттарға айналдыру қабілеті
C. биологиялық ластаушы заттардың топыраққа көшу қабілеті
D. топырақтың қалыңдығы арқылы ауаны өткізу қабілеті
E. топырақтағы органикалық заттардың ыдырау өнімдерінің мөлшері

18. Ауыз суы ретінде пайдалану үшін ... усынылыды.
A. жер асты сулары
B. ағысы реттелмейтін өзендер
C. көлдер
D. қабатаралық, артезиандық сулар
E. су қоймалары

19. Ауыз судың иісі мен дәмі ... әдісімен анықталады.
A. эксперименттік
B. химиялық
C. микробиологиялық
D. зертхана
E. органолептикалық

20. Белоктардың негізгі биологиялық рөлі:
A. ферменттер алмасуына қатысу
B. витаминдер синтезіне қатысады
C. денеге арналған пластик материал болып табылады
D. дененің өсуін белсендіруші болып табылады
E. полиқанықпаған май қышқылдарының сіңуіне қатысады

21. Ең ұзақ қанықтыру сезімін тудыратын тағамдар:
A. ақтүйнек
B. балық
C. көкөністер
D. ет
E. ірімшмшік

22. E. coli улануы жатады:

A. токсикалық инфекциялар
B. токсикоз
C. аралас
D. микотоксикоздар
E. микотоксикоинфекциялар

23. Жел раушаны - бұл:
A. белгілі бір аумақтың желдерінің негізгі бағыты
B. жел бағытының суреті
C. елді мекендердің карталарында жел бағыты
D. бір жыл ішінде белгілі бір аумақтың желінің бағытын көрсететін ерекше графикалық мөлшер
E. жел бағытының жылдамдығы

24. Көмірсулардың негізгі биологиялық рөлі:
A. энергияның негізгі көзі болып табылады
B. дененің негізгі құрылымдық элементі болып табылады
C. пластикалық қызмет атқарады
D. витамин алмасуының көзі болып табылады
E. организмнің өт шығару жүйесінің қызметінің негізгі реттеушісі болып табылады

25. Салыстырмалы ылғалдылық ... көрсетіледі.
A. мм сн.бағ
B. мм в.к.
C. пайызбен
D. ұпайларда
E. г/куб м

8.2. Пән/модуль бойынша тест, емтихан сұрақтары

1. Санитарлық ағарту жұмыстарының әдістері
2. Конденсация
3. Канализация
4. Гигиенаның мақсаты мен міндеттері
5. Ауаның жоғарғы және төменгі температурасының ағзаға әсерін гигиеналық жағынан бағалаңыз
6. Топырақтың санитарлық жағдайының көрсеткіштерін сипаттаңыз
7. Жылытудың әртүрлі жүйелерінің артықшылығы мен кемшілігін түсіндіріңіз
8. Бөлменің табиғи жарықтануының көрсеткіштерін атаңыз
9. Судың гигиеналық маңызын сипаттаңыз
10. Ауа қозғалысының гигиеналық маңызы
11. Су сапасын жақсартудың негізгі әдістері
12. Ауруханадағы ауруханаішілік инфекцияның алдын алу шаралары
13. Терморегуляция
14. Иондаушы сәуле
15. Тұрғын үйлер мен ғимараттар гигиенасы
16. Барометрлік қысымының гигиеналық маңызына түсініктеме беріп өтіңіз
17. Тұрғындардың тамақтану ерекшеліктерін есепке ала отырып, рационалды тамақтану қағидаларын анықтаңыз
18. Өндірістік шаң туралы түсінік. Шығу тегі бойынша, түзілу бойынша, түзілу әдісі бойынша, дисперстік құрамы бойынша өндірістік шаңның жіктелуіне анықтама беріңіз
19. Құдық суына санитарлық талап

20. Тамақты гигиеналық бағалау
21. Эпидемиологиялық ластану
22. Еңбек гигиенасы, міндеттері. Кәсіптік аурулардың алдын алудығы шараларды ұйымдастыру және жүпгізу бойынша санитарлық дәрістердің қолданатын тәсілдері мен амалдарын негіздеңіз
23. Балалар мен жасөспірімдердің дене тәрбиесі, дене тәрбиесінің топтарын белгілеңіз
24. Еттің, сүттің банка консервілерінің химиялық құрамы, тағамдық және биологиялық құндылығына гигиеналық бағалау жүргізіңіз
25. Топырақтың санитарлық жағдайының көрсеткіштерін сипаттаңыз
26. Санитарлық-эпидемияға қарсы шаралар
27. Ашық су көздеріне санитарлық талап
28. Аклиматизация
29. Судың химиялық құрамы
30. Топырақ температурасы
31. Топырақ түрлері
32. Судың химиялық құрамына санитарлық талап
33. Ашық су көздеріне санитарлық талап
34. Гигиена-алдын алу пәні жөнінде анықтама беріңіз
35. Жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың дамуындағы топырақтың рөлін түсіндіріңіз
36. Топырақтың гигиеналық маңызын ашыңыз
37. Дірілді өлшеудің қазіргі заманғы аспаптары. Жұмыс істеу принципін түсіндіріңіз
38. Санитарлық эпидемияға қарсы шаралар
39. Тұрғын уйлердің вентиляциясы
40. Гигиеналық норматив, қағидалары
41. Ылғалдылық түрлері, өлшем бірлігі
42. Жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың дамуындағы топырақтың рөлі
43. Санитарлық-эпидемияға қарсы шаралар
44. Адам ағзасына қолайсыз микроклиматтық жағдайлар
45. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы
46. Топырақтың санитарлық жағдайының көрсеткіштерін сипаттаңыз
47. Люксметр аспабының жұмыс істеу принципін түсіндіріңіз
48. Бөлменің оптималды микроклиматын қамтамасыз ету бойынша шаралар негізінде микроклимат көрсеткіштерін гигиеналық нормалау шараларын бағалаңыз
49. Тамақтанудың физиологиялық негіздері
50. Жылыту жүйелеріне гигиеналық талаптар
51. Топырақтағы микроорганизмдер
52. Инсоляцияның гигиеналық маңызы
53. Су көздерін санитарлық қорғау шаралары
54. Денсаулық дегеніміз не?
55. Конденсация
56. Топырақты санитарлық қорғау
57. Тамақтанудың гигиеналық негіздері
58. Санитарлық ағарту жұмыстарының әдістері
59. Микроклимат түрлері
60. Тері гигиенасы
61. Гигиенаның әдістерін атаңыз
62. Ылғалдылықтың гигиеналық маңызына түсініктеме беріңіз

63. Топырақтың химиялық құрамының ластануымен болатын аурулардың алдын алу
64. Дірілді өлшеудің қазіргі заманғы аспаптары. Жұмыс істеу принципін түсіндіріңіз
65. Жылыту жүйелеріне гигиеналық талаптар
66. Ауыр науқастардағы ауыз қуысының күтімін асырудың алгы-шарттары
67. Коммуналдық гигиенаға жататындар
68. Топырақ гигиенасы
69. Канализация
70. Санитарлық-ағарту жұмыстарының әдістері
71. Микроклимат түрлері
72. Тері гигиенасы
73. Абсолютті ылғалдылық дегеніміз не?
74. Судың қасиеті
75. Табиғи сәуленің коэфициенті
76. Балалар мен жасөспірімдердің физикалық дамуын гигиеналық бағалау әдістеріне талдау жүргізіңіз
77. Су көздерін санитарлық қорғау шараларына негіздеме беріңіз
78. Топырақтың санитарлық-гигиеналық, токсикологиялық көрсеткіштерін бағалаңыз
79. Тұрғын үйлердің вентиляциясы
80. Психрометр
81. Судың органикалық қасиеті
82. Микроклимат түсінігіне анықтама беріңіз
83. Бөлменің табиғи жарықтануының көрсеткіштерін атаңыз
84. Тұрғын үйлердің вентиляциясы
85. Микроклимат түсінігіне анықтама беріңіз. Микроклимат көрсеткіштеріне мысал келтіріңіз
86. Ауаның жоғарғы және төменгі температурасының ағзаға әсерін гигиеналық жағынан бағалаңыз
87. Топырақтың санитарлық жағдайының көрсеткіштерін сипаттаңыз
88. Ашық су көздеріне санитарлық талап
89. Судың химиялық құрамына санитарлық талап
90. Ауаның температурасын, ылғалдылығын және қозғалу жылдамдығын анықтау бойынша әдістерді атап, олардың жұмыс істеу принциптерін түсіндіріңіз

8.3. Білімді бағалау критерийлері мен ережелері: әрбір деңгейдегі білімді бағалау шкаласы мен критерийлері (ағымдағы, аралық, қорытынды бақылау) Сабақтардың барлық түрлерін бағалау ережелері.

Оқыту нәтижелерін бақылау және бағалаудың нысандары мен әдістері білім алушыларда кәсіби құзыреттіліктердің қалыптасуын ғана емес, сонымен қатар базалық құзыреттіліктер мен оларды қамтамасыз ететін дағдылардың дамуын тексеруге мүмкіндік беруі керек.

Білімді бағалау-бұл білім алушылардың оларды меңгеру деңгейіне қол жеткізген оқу бағдарламасында сипатталған эталондық көрсеткіштермен салыстыру процесі.

Бағалаудың мақсаты-білім алушылардың оқу-танымдық қызметін ынталандыру және бағыттау. Бағалаудың негізгі талаптары: объективтілік, жариялылық, айқындық, тиімділік, жан-жақтылық, маңыздылық және бедел. Бақылаудың барлық түрлері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау - үлгерімді ағымдағы бақылау және аралық аттестаттау №1 кестеге сәйкес балдық-рейтингтік әріптік жүйе бойынша жүзеге асырылады.

№1 кесте

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивлент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағатсыз
Бағалау критерилері	***Өте жақсы «A»:*** Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда ***Жақсы «B+» - «C+»:*** Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда ***Қанағаттанарлық «C» - «D»:*** Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда ***Қанағатсыз «F»:*** Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда		

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомостьқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:
Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК (аралық бақылау) = РД (жіберу рейтингі) х 60% + баға (Э х 40%)Емтихан(жеке): қорытынды емтихан.
Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар) :
Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, қайталау)
Бағалау критерилері:
Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.
Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.
Тапсыру мерзімі: Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсын аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9.